

La superfície o el fons del **meteorit**

Bob Marley va dur el reggae arreu, també a casa nostra. Però l'impacte d'aquest meteorit musical i estètic ha estat divers. Per uns tan sols és una moda, que reflecteix la manca de cultura reggae que patim i que fa malviure els grups que s'hi volen dedicar.

**Joan Sené,
organitzador del
festival U-Zona
Reggae: "Aquí les
bandes que fan
bon reggae es
moren de gana"**

“ **N**o importa, qué más dal si tu tienes tu Lois! déjalo pasar”, són les paraules que van acompanyar l'arribada del reggae a la majoria d'orelles d'aquest país, l'any 1978. A Perpinyà ja el coneixien. La campanya de publicitat de l'empresa Lois va aprofitar la cançó “Three Little Birds”, del disc *Exodus*, per promocionar els seus texans, i de cop hi havia qui, increïble!, no escoltava Nova Cançó, sinó un negre pelut i mal girbat agombolat per tota la maquinària publicitària occidental. Eivissa, aquell any, i Barcelona el 1980, van ser els únics llocs on Marley va dur la seva gira, la darrera que faria. Vint-i-tres anys després les coses no han canviat massa. La moda Marley-reggae s'ha institucionalitzat entre els joves (i alguns que comencen a deixar de ser-ho), i són pocs els que han buscat més enllà del mite.

Si fem un repàs de la majoria de grups catalans d'èxit dels darrers deu anys veurem que tenen un o més d'un reggae: Lax'n'Busto, Pets, Dr. Calypso, Sopa de Cabra, Umpah-pah... També si fem una ullada de pocs minuts pel carrer, sobretot per Barcelona, no ens costarà massa veure joves amb cabells tipus els que duia Bob Marley o la combinació de colors que popularitzà, els de la bandera d'Etiòpia (roig, verd i groc) en samarretes, pulseres, pedaços, gorres o fins i tot cordons.

Com diu Gerard Quintana, veu de Sopa de Cabra, “Marley va ser un dels músics del Tercer Món més influents de la història, i el fet que el sistema l'hagi acabat assimilant i el continuï usant, vol dir que és ben viu”.

Com el Che Guevara, la seva icona és de les més venudes, i com el guerriller argentí, el seu missatge ha passat per

desapercebut entre els que l'usen. Josep Maria Carol, de la perruqueria vigatana Carol Bruguera, assegura que “des de fa tres o quatre anys es veuen molts pentinats *dreadlocks* [vegeu diccionari en les pàgines anteriors], amb els cabells en rastes com els que duia Marley”, però afegeix que “no hi ha un augment només en aquest tipus de pentinats, que té moltes variants, sinó en tot el que sigui ètnic i que duen els personatges populars”. Carol té experiència en matèria rasta, ja que quan se celebra el festival U-Zona Reggae hi instal·la una sucursal. “Allí —diu Carol— fem més assessorament que pentinats, perquè molta gent ve amb rastes fetes a base de no rentar-se el cabell i que no saben com cuidar-lo.”

Rastes amb silicona. Senyal que estem davant d'una moda és la tècnica depurada que existeix per a confeccionar

pentinats que imiten les rastes i que s'usen en moltes perruqueries, de luxe i de barri. I així com hi ha rastes que queden fins que no ens pelem al zero, n'hi ha variants que duren tres dies i implants amb silicona de posar i treure.

Joan Sené, organitzador del festival U-Zona Reggae, també ha notat aquest "augment brutal de la imatge rasta, però de la filosofia no n'han agafat gaire co-

"Per sort hi ha gent com en Ragnampiza que es preocupa perquè, almenys a Barcelona, sovint puguem veure reggae de qualitat, com el dels Culture o el dels Wailers."

Toh Pa Jah és un dels pocs grups que han triat el reggae com a estil de música i tot just ara han tret el seu primer disc amb cinc temes. "Vam triar el reggae per casualitat —explica Marc Serra, guitarris-

grup reggae d'Aldaia Llança de Foc. El grup de Martínez va començar a tocar fa sis anys, molt preocupats per aprofundir en el reggae i no quedar-se en la superfície. Per Martínez l'escena "està pràcticament en coma", sobretot per la "manca de cultura reggae". La solució: "cal que la gent es culturitze, que escolten bon reggae i que no es deixen dur pel camí equivocat de la moda. El reggae és un te-

Imatge del concert dels Wailers al festival U-Zona Reggae de fa dos anys. A la plana anterior, imatge del cartell que anunciava el concert de Bob Marley a Barcelona, que es va fer a la plaça de toros Monumental el 30 de juny de 1980.

sa". Sené, que quan tenia 17 anys va esquitllar a la Monumental de Barcelona per veure Marley, també considera que molts dels grups que passen per fer una o diverses cançons reggae, no hi han aprofundit prou. "S'estan fent coses molt bones —diu Sené—, però per desgràcia es barreja amb altres estils i el reggae que fan ja no és tan pur. I que consti que això no vol dir que el reggae estigui estancat, no, el reggae va evolucionant, però les barreges són una altra cosa." Ell mateix n'apunta una possible causa: "suposo que és una qüestió de vendre discos." Sené cada any, i ja en fa nou, organitza l'únic festival de reggae consolidat del país, i reuneix entre 10 i 12 mil persones, però després això no es tradueix en un públic que compri discos reggae. "Per això a casa nostra les bandes que fan bon reggae es moren de gana i han d'acabar fent altres coses", diu Sené, i afegeix:

ta del grup— i perquè era el que li agradava al cantant i al compositor. I com més en fèiem més ens agradava." Per Serra el panorama reggae està molt malament: "Crec que ara fins i tot hi ha menys grups que abans. Per contra hi ha molts bars a Barcelona que punxen reggae."

També és pessimista en Fredi, nom artístic del cantant i guitarrista del grup Roots Generator. Després de fer dos discos i de constatar la duresa del mercat, els Roots van deixar-ho córrer fa dos anys. I tot just ara es plantegen de tornar-hi. "No hi ha massa grups de reggae perquè no hi ha circuits per tocar i costa molt que les discogràfiques et facin cas", diu Fredi, i afegeix: "A més hi ha molta gent que saben qui era Marley, però no coneixen el reggae."

També en aquesta línia desencantada amb l'escena hi ha Paco Martínez, del

ma molt seriós". Per contra, el valencià Pere Andrés, abans del grup Jah Macetas i ara Rumbero Jamaicano, creu que "cadascú ha d'agafar allò de positiu de Bob Marley, sense intentar imitar-lo. El mitsatge de Marley és aquest: sigues com vulgues". Andrés, va ser el primer a tenir una botiga de discos de reggae d'importació, es deia Negril, estava al barri del Carme de València i va aguantar del 1990 al 1995. Ara ja ho ha deixat, però des de la tribuna privilegiada de les jams sessions que dirigeix cada divendres al Juanita Club, veu com, a part dels que es queden en la superfície, encara hi ha gent que s'endinsa en aquest meteorit musical anomenat reggae, que Bob Marley va fer impactar a la Terra ja fa més de vint anys. Ara només cal que hi creguin discogràfiques i mitjans de comunicació.

Oriol Cortacans